

PÁLYÁZAT! PÁLYÁZAT! PÁLYÁZAT!

II. RÁKÓCZI FERENC JUBILEUMI EMLÉKTŰRÁK

II. RÁKÓCZI FERENC a szabadságharc vezére születésének 300. évfordulóján, 1976-ban a magyar nép kegyelettel emlékezik meg történelmünknek erről a hősi időszakáról.

Az országos ünnepekhez esatlakozva az **OKISZ Sportosztálya** és a **SPARTACUS** túristák

RÁKÓCZI JUBILEUMI EMLÉKTŰRA-MOZGALMAT

hirdetnek meg a **Hazafias Népfront Honismereti Bizottsága**, valamint a **Magyar Természetbarát Szövetség** támogatásával.

Kérünk mindenkít, vegyenek részt a mozgalomban. Keressenek fel a túrafüzetben felsorolt helyek közül minél többet és emlékezzenek az eseményekre és azok nagy egyéniségeire.

OKISZ Sportosztály

**Magyar Természetbarát
Szövetség Elnöksége**

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az emléktúra füzetét a különböző szervezetek 1976. január 1-től az OKISZ Sportosztálytól — 1088 Budapest, Szentkirályi u. 26. — igényelhetik a részvételi díjak befizetésével (postautalványon).

A részvételi díja személyenként 10 Ft. Ennek ellenében az Emléktúrafüzet — és valamely feltételi teljesítése esetén az azért járó plakett — térítésmentes.

10 hely felkereséséért	alumínium
15 hely felkereséséért	aranyozott
35 hely felkereséséért	kerámia

plakettre szerez a résztvevő jogosultságot.

Bélyegzés igényelhető az emlékfüzetben felsorolt helységeken bárhol — lehetőleg a helyi múzeumban. A feltételeket 1977. június 30-ig kell teljesíteni. Az emlékhelyek felkeresésének megkönnyítésére társasutazásokat szerveznek.

„A folklór a mai életben” című pályázat mérlege

A Dunamenti Folklór Fesztivál sajátos helyet foglal el a magyar és a nemzetközi fesztiválok rendszerében. Ez a kétévenként, Baja és Kalocsa fókusszal megismétlődő, sokszínű találkozó az „autentikus folklór” művelőinek seregszemléje kíván lenni. Bemutatóival, kiállításával, mozgalmi és tudományos tanácskozáival a Dunatáj hiteles népművészetét, annak megkülönböztető és rokon vonásait, esztétikai értékeit, művészeti mozgalmait, s ezeknek az érdekelt népek mai kulturális életében vállalt szerepét kívánja megismerni és megismertetni. A Dunamenti Folklór Fesztivál már eddig is sokat tett annak érdekében, hogy a múltban és a jelenben sok szállal összefűzött dunamenti népek képviselői jobban megismerjék és ezáltal jobban megbecsüljék egymás népművészeti alkotásait és törekvéseit.

A fenti koncepcióba illeszkedve hirdette meg az 1975. évi. V. Dunamenti Folklór Fesztivál keretében a Bács-Kiskun megyei Tanács V. B. Művelődésügyi Osztálya, a Hazafias Népfront Elnökségének Honismereti Bizottsága és a Népművelési Intézet — a Magyar Néprajzi Társaság és az MTA Néprajzi Kutató Csoportja támogatásával — „A folklór helye, szerepe, alkalmazása a mai életben” c. pályázatot.¹

A pályázóknak — konkrét helyi példák alapján — (1) valamely népdalkör, díszítőművészeti kör, művészeti egyesület, háziipari szövetkezet felszabadulás utáni néphagyománygyűjtő, feldolgozó, önművelő és közművelődési tevékenységét, továbbá (2) egy vagy több kiváló népművész életpályáját, munkásságát, illetőleg (3) a helyi, tájegységi népköltészet, népszokások továbbélését kellett bemutatniuk pályaműveikben.

A pályázatra 9 pályamunka érkezett be, kereken 270 oldal terjedelemben, amelyek nagyobb részéhez az egyesületek, kiváló népművészek életére, gyűjtőtevékenységére, szerepléseire (népművészeknél alkotásaira, repertoárjára) vonatkozó dokumentumok (fényképek, rajzok, kották, műsoranyag-leírás stb.) is csatlakoztak.

A fentiekből úgy tetszik, hogy az ideí pályázat, az érintett művészeti egyesületek nagy számához képest ez alkalommal még nem keltett elég széleskörű érdeklődést. Némely pályamunkák terjedelme is olyan volt, hogy azon belül csak vázlatosan lehetett a megadott témát feldolgozni. Ez részben abból következett, hogy a pályázati felhívás — számolva a bíráló bizottság véges teherbíró képességével — 40—50 ritkán gépelt oldalnyi szövegben szabta meg a pályaművek terjedelmét, s nem hangsúlyozta eléggé (ami ugyan a pályázat megadott tematikájából magától értetődően következett), hogy az egyesületek történetének, módszerbeli kezdeményezéseinek ismertetése, illetőleg a kiváló népművészek munkásságának bemutatása mellett bő, rendszerezett dokumentációs anyagot, szakszerű gyűjtésleírást, konkrét műsoranyag-ismertetést is kíván, amely nem számít be a fenti terjedelembé.

A pályázat ennek ellenére sikeres kezdetnek mondható: máris több olyan, a művészeti mozgalom további fejlődését segítő értékes kezdeményezésre, módszertani tanulságra hívta fel a figyelmet, amelyeket kívánatos lenne mielőbb széles körben ismertté tenni.

A javasolt tematikát tekintve a pályamunkák nagyrészt csak az első témakörrel foglalkoztak. A második téma kidolgozására csak egyetlen pályázó vállalkozott, de az sem kellő elmélyedéssel. A harmadik témát egy pályamunka sem vizsgálta.

A fentieknek megfelelően a bíráló bizottság úgy határozott, hogy a pályázat I. díját nem adja ki. Egy-egy II. és III. díjat ítelt meg egy-egy pályaműnek, s munkajuttalmat adott három dolgozatnak. Javasolta továbbá, hogy a díjazott pályamunkák egyes részletei mielőbb kerüljenek nyomtatásban is nyilvánosságra, s ilyen módon már „menet közben” segítsék a művészeti mozgalom további fejlődését, amellet adjanak ösztönzést és szempontokat az újonnan meghirdetendő pályázat résztvevőinek is.

A bíráló bizottság jogot ad valamennyi pályázónak — díjazottnak, jutalmazottnak és elismerést nem nyertnek egyaránt —, hogy pályamunkáját a minden résztvevőnek kiküldött részletes bírálathoz megadott szempontok szerint jelentős új anyaggal egészítse ki (a díjazott pályaművek esetében ez mintegy a pályamunka második részének, folytatásának beadására ad lehetőséget), illetőleg átdolgozott, kibővített, gazdagabban dokumentált formában az új pályázatra is benyújthassa.

1 A pályázati felhívás a Honismereti Híradó 1974. 5. sz. 62. oldalán olvasható.

Eredményjegyzék

1. II. díjat (3000 Ft) nyert: *Kóka Rozália*, művészeti előadó, Erd: A folklór helye, szerepe, alkalmazása a mai életben, az Erdi Bukovinai Székely Pávákör tevékenysége alapján.

1. A pályamunka szöveges részében tanulságos és meggyőző képet rajzol a sajátos adottságú együttes sokoldalú, a pávaköri esztétikának megfelelően utolsó és értékes népművészeti anyag életteli alkalmazására és népszerűsítésére törekvő, sokoldalú tevékenységéről. Kiténik belőle, hogy a kis közösség igen eredményesen járult hozzá tagjainak kulturális fejlődéséhez, továbbá nemcsak a helyi közművelődés gazdagításához, hanem az ország számos helyén való szereplésével — ahogy ez a pályaműben közből imponáló jegyzékből is megállapítható — egész népművészeti mozgalmunk továbbfejlesztéséhez is.

A néprajzi és műsoranyagként egyaránt értékes és szakszerűen (kottákkal, nyelvjárási feljegyzésben) megőrzött dokumentumrész céltudatos és igényes, az együttes céljait szolgáló gyűjtő-kutató tevékenységről, állandó fejlődésre törekvő „műsorpolitika”-ról tanúsítják, s más együttesek által is felhasználható anyaggal szolgát. A pályamunka egyes részleteit kívánatos lenne publikálni.

A pályázónak érdemes lenne pályaművét bővíteni, kiegészíteni. Ugyanis a pályamunkában az együttes tevékenységének a szakszárdi bukovinai székely néprajzi találkozó (ld. Honismereti Híradó 1974. 4. sz.) utáni, második szakasza, amely az új folklór-mozgalmunkba (táncház stb.) való beilleszkedés, annak segítségét kívánja szolgálni, eléggé vázlatosan van kidolgozva. Ismeretes, hogy az együttes ezen a téren is figyelemre méltó és az egész mozgalom fejlődését elősegítő eredményeket ért el. Ennek a korszaknak részletes ismertetése számos módszertani tanulsággal járna.

2. III. díjat (2000 Ft) nyert: *Hentz Lajos*, ált. isk. tanár, Mezőberény: A mezőberényi Petőfi Sándor Művelődési Ház díszítőművész szakköre.

Munkajutalmat nyertek:

2. A szép kiállítású, gondos pályamű tartalmasan és többnyire részletesen ismerteti a szakkör elköltözését, történetét és tartalmi munkáját. Az utóbbiban, a szakkör művészi tevékenységét ismertetve, főképp a helyi díszítőművészeti hagyományt, annak jellegzetességeit mutatja be, majd a szakkör közösségi életéről, az együttes külső kapcsolatairól szól. Forrásaira, adatközlőire pontosan hivatkozik.

A külön dokumentációs kötet szép fényképeken mutatja be a szakkört és alkotásait, megőrkítve néhány mintaként felhasznált eredeti népművészeti alkotást is.

A szakkör belső életére, gyűjtő és művészeti tevékenységére, önművelő kulturális munkájára vonatkozó részét kívánatos lenne a pályázónak még alaposabban kidolgoznia, s gyűjtött és a mintaként felhasznált népművészeti alkotásokat, népi technikákat fényképen és rajzban részletesebben is bemutatnia.

3. 1000 Ft-ot: *Dávid Lajosné*, népművelési felügyelő, Csongrád: „Röpülj páva” körünk története (Csongrád).

3. A helyes szemléletű, rátermett és ügyes vezető jó képet rajzol a nagylétszámú, főleg idősebb tagokból álló csoport munkájáról. Végigkíséri az együttes 3 és fél éves történetét, a küzdelmes kezdetektől a legújabb időkig, ismertetve a sikeres szerepléseket és az időnként mutakozó nehézségeket. Szól a kör további terveiről, feladatairól is. A pályamunkát hasznos lenne kiegészíteni, különösen az együttes belső életére vonatkozóan, a gyűjtőtevékenységet konkrét műsoranyag leírással dokumentálva.

4. 500—500 Ft-ot: *Duló György*, ált. isk. tanító, Méhkerék: A folklór helye, szerepe, alkalmazása a mai életben (Méhkerék).

4. A pályamunka sok értékes adatot tartalmaz arra nézve, hogy az országosan ismert, sok sikert aratott együttes milyen nevezetes szerepet játszott a nemzetiségi lakosságú község kulturális életének felszabadulás utáni fejlődésében, s hogy milyen jelentős sikerekkel illeszkedett be néptánc-mozgalmunkba. A dolgozat felépítése azonban nem eléggé átgondolt, szerkezetileg többnyire párhuzamosságok, átfordások mutatkoznak benne, s fogalmazása sem eléggé kielelt. Kívánatos lett volna, hogy a pályázó tüzesebben ismertesse, leírja a helyi gyűjtésű műsoranyagot és annak szokásháttérét. A hitelesítő dokumentálásnak szakszerűbbnek kellene lennie (forrásokra, adatközlőkre való hivatkozás). Nem rajzolódik ki eléggé a munkát szervező vezető szerepe. Nincsenek eléggé rögzítve a fejlődés állomásainak időpontjai. Jó lett volna részletesebben szólni az együttesben kiemelkedő szerepet játszó neoművészekről s a tagoknak a gyűjtőmunkában vállalt szerepéről. A pályamű kiegészítése, átdolgozása kívánatos volna.

5. *Bálint István*, ált. isk. igazgató, Ökörítőfűlpüs: A folklór gyöngyszemei egy szatmári faluban (Ökörítő).

5. A pályamunka az ismert, nagyműltű népi együttesről foglalkozik, de — a pályázat kiírásával ellentétben — felszabadulás előtti súlyponton. Az 1945—1963 közötti időszakról (68-ban volt az együttes 25 éves) csak igen vázlatosan szól, 1964—74 között dátumszerűen (a színhely és az elért díjak, sikerek megjelölésével) felsorolja az együttesnek a közegüktől távol eső szereplését, de szinte semmit sem tudunk meg a múltból örökölt műsoranyag alakulásáról, illetőleg életbentartásáról, az együttes belső életéről, noha utalás történik arra, hogy úttörőket, KISZ-fiatalokat vontak be az együttesbe, s hogy a tagok emlékszámban gyűjtötték össze a sikeres múlt dokumentumait, tárgyműlélt. E hiányolt mozzanatok tüzesebb ismertetése felelt volna meg igazán a pályázat feltételeinek.

Az együttes helyi és környékbeli szerepléséről, az utóbbi években alakult körúsnak, citerazenekárnak és pávakörnek az együtteshez való viszonyáról is csak igen szűkszavúan szól a pályamunka, pedig munkájuk nevelő hatása bizonyára elsősorban ezekben mutatkozott meg. Műsoranyagukat sem ismereteli elég konkrétan és részletesen a pályamű.

Ezek ellenére a pályamunkából így is kitűnik, hogy az együttes milyen hatékony nevelő munkát végzett, s tevékenységének nagy része van abban, hogy az egész falu őrzi, becsüli a néphagyományt. A pályázónak érdemes lenne a fentiek szerint kiegészítenie pályaművét, elsősorban a belső tevékenységre és a helyi-környékbeli kulturális életben vállalt szerepre vetve a súlyt.

A bíráló bizottság kívánatosnak tartja, hogy a pályázat — a pályázati feltételeket az ideai pályázat tanulságainak megfelelően módosítva, pontosítva — az 1977. évi, VI. Dunamenti Folklór Fesztiválhoz kapcsolódva, mielőbb újból meghirdetésre kerüljön. Kiemelve pl., hogy a pályamunkák a megadott terjedelmű történeti-módszertani részen kívül bő dokumentációs anyagot tartalmazzanak. A pályázat súlyponti témája — a másik két témakör meghagyása mellett — a népművészeti együttesek mint művelődési közösségek bemutatása legyen. A pályázat kiírás megfelelő ütemezéssel (jelentkezés vázlatbeadással, észrevételek, részletesebb tanácsadás a választott témakörnek megfelelően, a határidőre beérkezett pályaművekhez kiegészítések lehetősége) adjon módot az intézményes tanácsadásra. (Ennek előfeltétele természetesen az, hogy a három fő témakörre előzetesen részletes útmutató álljon a pályázók rendelkezésére. Emellett hasznosnak tartja a bíráló bizottság azt is, hogy a pályamunkák erre alkalmasnak ítélt részletei még az eredményhirdetés előtt publikálásra kerüljenek.

Summázásként: a bíráló bizottság úgy látja, hogy az idejében, kellő útbaigazítással, újból meghirdetésre kerülő pályázat az érintett együttesek (népdalkörök, díszítőművészeti körök, népi együttesek, táncsoportok, táncházak stb.) nagy számának és közművelődése jelentőségének megfelelően jelentős mozgalmi szükségletet elégítene ki és olyan eredményeket hozhatna, amelyek — közművelődési irányelveinkhez igazodva — hatékonyan segíthetik, meggyorsíthatják népművészeti mozgalmunk további fejlődését.

A bíráló bizottság nevében:
Kovács Ágnes — Marvay Péter

Plugor Sándor: Illyés Gyula: Kézfogások (Cinkkarc)

A múzeumok pályázati felhívása az új- és a legújabb kori történet témaköréből

A Magyar Munkásmozgalmi Múzeum, a Magyar Nemzeti Múzeum — a Hazafias Népfront Honismereti Bizottságának támogatásával — az 1976. évre országos pályázatot hirdet pályamunkát megírására az új- és legújabb kori magyar történelem (a XVIII. század elejétől napjainkig) témaköréből.

A pályázat *alapköveletménye*, hogy közgyűjteménybe még be nem gyűjtött történeti forrásokra, műzeális értékű tárgyakra, dokumentumokra, fotókra, egyéb ábrázolásokra és visszaemlékezésekre támaszkodjék, azok lelőhelyének feltüntetésével. A pályaművek felöllelhetik a jelzett időszak bármely tárgykörét (politika, munkásmozgalm, helytörténet, gazdaság, társadalom, művelődéstörténet, életmód), amely meghatározott területhez, társadalmi osztályhoz, réteghez vagy nemzetiséghez kapcsolódik.

A pályázaton résztvehetnek mindazok, akik múzeumi gyűjtéssel, illetve történetírással hivatásszerűen nem foglalkoznak. *Pályázni csak nyomtatásban még meg nem jelent, illetőleg kiadás alatt még nem álló pályamunkákkal lehet.*

A pályázatot három kategóriában — ifjúsági (18 évig), felnőtt egyéni, valamint csoportos tagozatban — hirdetjük meg. Az egyéni pályázók mellett várjuk az iskolai és a helytörténeti szakkörök, valamint a szocialista brigádok közös munkán alapuló pályamunkáit is.

Az országos pályázat a megyei pályázatokhoz csatlakozik, tehát kétlépcsős. A pályázatot az illetékes megyei múzeumi igazgatóságához — Budapesten a Budapesti Történeti Múzeumhoz — két példányban kell beküldeni.

A beküldés határideje: 1976. július 30.

A megyei és a fővárosi eredményhirdetés 1976. októberben, az Országos Múzeumi Hónap folyamán lesz.

A pályázatok egyik példányát a megyei múzeumi igazgatóságok és a Budapesti Történeti Múzeum továbbítják a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumhoz, ahol a pályázatot meghirdető szervek közös bíráló bizottsága értékeli azokat. Az országos eredményhirdetés 1977. április 4-én lesz.

Az Országos pályázat pályadíjai:

Országos ifjúsági egyéni kategória: I. díj (1 db) 5000 Ft, II. díj (2 db) 3000 Ft, III. díj (3 db) 2000 Ft.

Országos felnőtt egyéni kategória: I. díj (1 db) 5000 Ft, II. díj (2 db) 3000 Ft, III. díj (3 db) 2000 Ft.

Országos csoportos kategória: I. díj (1 db) 5000 Ft, II. díj (2 db) 3000 Ft, III. díj (3 db) 2000 Ft.

A nemzetiségi témában vagy nemzetiségi nyelven írt pályamunkákat külön kategóriában díjazzuk.

Amennyiben valamelyik pályamunka múzeumi szempontból erre alkalmas mennyiségű és minőségű új anyagot tár fel, úgy kiállításon is bemutatjuk.

A beküldött pályaműveket leltárba vétel után kéziratnak tekintjük és az érvényes jogszabályok szerint kezeljük.

A pályázat hasonló feltételek mellett évenként meghirdetésre kerül. Kiemelten kezeljük a pályázat ötéves tervében az alábbi témákat:

- helyi kiemelkedő személyiségek életútja, pártok, társadalmi szervezetek helyi története;
- városi társadalmi osztályok és rétegek életmódjának (munkakörülményeinek, szokások, lakáskörülmények, otthonkultúra, családi szokások, szórakozás, nevelési formák, viselet, életút) alakulása, története;
- helyi kulturális csoportok, egyesületek tevékenységeinek története;
- a városi és a falusi kézműiparnak, illetve a kisipar szervezeteinek (céh, ipartestület, KIOSZ) tevékenysége és története;
- ipari és mezőgazdasági üzemek fejlődésének története.

Kérjük a kiemelt témák iránt érdeklődő egyéni és csoportos pályázókat, hogy már munkájuk megkezdésekor keressék meg a Magyar Munkásmozgalmi Múzeum (Budapest I., Budavári Palota „A” épület, Levélcím: 1250 Budapest, postafiók 23. Telefon: 160-030, 160-100, 160-170) adattárát, ahol bővebb tájékoztatást és szakmai segédleteket kaphatnak.

Hazafias Népfront
Honismereti Bizottsága

Magyar Munkásmozgalmi Múzeum
Magyar Nemzeti Múzeum

HELYREIGAZÍTÁS

A Honismeret 1975. 5—6. számából három szövegrész kimaradt. Ezeket most pótlólag közöljük.

1. Az *Egy falu történeti néphagyománya* című írásból a 118. oldalon lévő első bekezdés után az alábbi szöveg következik:

A felszabadulás után mondatakutatásunknak is lendületet adott az a talán minden korábbinál nagyszabású szervezett gyűjtés, amely a 48-as szabadságharc centenáriuma idején, szakemberek és önkéntes gyűjtők közreműködésével zajlott le ország-szerte. Ennek során erősödött fel *Luby Margit*nak tárgyunkat érintő alapvető munkássága, s ennek példája inspirálta a Szabolcs-Szatmár megyében 1961—62-ben szervezett, igen eredményes kuruc-néphagyomány gyűjtést.

Mondakincsünk „24-ik órában” való megörökítéséből, a fenti akciókon kívül is oroszlánrészt vállalt a néprajz önkéntes gyűjtőgardája. Ekés bizonyosága ennek *Dobos Ilona* kéziratos Magyar Mondakatalógusa, amelynek kb. 7000, szószerint feljegyzett, hiteles szövegét túlnyomórészt az önkéntes gyűjtők szolgáltatták, valamint *Szabó Lajos*nak az *Új Magyar Nép-költési Gyűjtemény XVIII.* köteteként legújabbban megjelent *Taktaszadai mondák* című díjnyertes pályamunkája.

Az amatőr gyűjtők újabb inspirációt és módszertani mintát kaptak *Balassa Iván* bodrogi közli mondatörténetéből és *Dobos Ilonának* a hegyaljai Tarcfal történeti néphagyományával foglalkozó könyvéből.

2. A 121. oldalon közölt irodalomjegyzékből a következő maradt ki:

Ferenczy Imre: Rákóczi alakja az Abauj-Zempléni néphagyományban. Eth. LXXI. (1960) 389—436. — U. ő.: Bocskay István és szabadságharcának emléke a néphagyományban. A Déri Múzeum Évkönyve. 1960—61. 215.

3. A 125. oldalon lévő *Pályázati felhívás A*) pontja a következőkkel egészítendő ki: (Aki az alábbi részletes útmutató füzet — pl. *A hagyományos paraszti gazdálkodás ismeretanyaga*... —, vagy más kérdőív alapján készítenek dolgozatot, természetesen mentesülnek e feltétel teljesítése alól).

A hibák miatt — az olvasóktól és a szerzőktől — elnézést kér

a szerkesztő

MUNKATÁRSÁK

B. Szatmári Sarolta dr., múzeológus, Tata — **Budai János**, a HNF Országos Titkárságának főelőadója, Bp. — **Csulák Mihály dr.**, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum osztályvezető-helyettese, Bp. — **Czakó György**, tanár, Salgótarján — **Fábián Ernő dr.**, gimn. tanár, Kovászna — **Fehér Zoltán**, Tanítóképző Intézeti adjunktus, Baja — **Fürész Gyula**, ny. iskolaigazgató, Iváncsa — **Halász Péter**, az AKI tud. főmunkatársa, Bp. — **Hidvégi Lajos**, ny. tanár, Cegléd — **Illés Ilona**, a Magyar Munkásmozgalmi Múzeum tud. munkatársa, Bp. — **Kálmán Attila**, tanár, Tata — **Kovács Ágnes dr.**, az MTA Néprajzi Kutatócsoportjának tud. munkatársa, Bp. — **Kovács József László dr.**, a Magyar Munkásmozgalmi Múzeum múzeológusa, Bp. — **Kovács Zoltán dr.**, ügyvéd, Bp. — **Krisztián Béla**, tanár, Bp. — **Leblanéné Kelemen Mária**, levéltáros, Salgótarján — **Légrádi Dezső dr.**, ny. tanácsai osztályvezető, Bp. — **Lukács Ferenc dr.**, tanácselnök, Vác — **Madarász László dr.**, jogtanácsos, Bp. — **Molnár László**, tud. techn. munkaerő, Páka — **Morvay Péter dr.**, a Néprajzi Múzeum ny. osztályvezető-helyettese, Bp. — **Nagy Dezső dr.**, a Magyar Munkásmozgalmi Múzeum tud. főmunkatársa, Bp. — **Pap Gábor**, a Művészet főszerkesztő-helyettese, Bp. — **Schneider Miklós dr.**, levéltárigazgató, Salgótarján — **Szegő Lajos**, az AKI tud. munkatársa, Bp. — **Turi Róbert**, tanár, Kisbér — **Urbán László dr.**, az MTA Agrártörténeti Kutatóhelyének tud. segédmunkatársa, Bp. — **Vöö Imre**, a Csepel Autógyár technikus, Szigetszentmiklós — **Vörösmarty Géza**, publicista, Pozsony — **Zsuffa Tibor**, ny. iskolaigazgató, Monok.

Tartalom

300 éve született II. Rákóczi Ferenc	
Rákóczi nyomában Máramarostól Kővárig (Dr. Kovássy Zoltán)	3
Nyitratavölgyi Rákóczi emlék (Vörösmarty Géza)	5
KRÓNKA	
A 900 éves Vác (Dr. Lukács Ferenc)	10
A krónikairás Monokon (Zsuffa Tibor)	11
Az iváncsai helytörténeti gyűjtemény (Fűrész Gyula)	13
Vándor olvasótábor a Pilisben (Budai János)	15
Tatai gimnazisták Erdélyben (Kálmán Attila)	17
Ifjúsági honismereti tábor Nógrádban (Sch. M.)	20
Csete Balázs emléknep (M. P.)	21
SZAKKÖRÖK, BARÁTI KÖRÖK	
A kisbéri Tánácsics Mihály Gimnázium Néprajzi Szakkörének 10 éve (Túri Róbert)	22
Budapest VII. kerületének honismereti munkájáról (Dr. Légrádi Dezső)	24
Honismereti szakköri szemlék Komárom megyében (Dr. B. Szatmári Sarolta)	26
A Pákai Helytörténeti Szakkör munkájáról (Molnár László)	28
Helytörténeti szakkör alakult Tökölön (Vöö Imre)	29
TERMÉS	
Táltos-utódok Bátyán (Fehér Zoltán)	30
HONISMERETI OLVASÓKÖNYV	
Kossuth Lajos és Cegléd (Hidvégi Lajos)	34
KÖNYVESPOLC	
Békés István: Pest megyei barangolások (Ism.: Kovács László József)	38
Székely vértanúk, 1854 (Ism.: Fábán Ernő)	39
A CSEMADOK 25 éve (Ism.: Dr. Madarász László)	41
Munkásélet (Ism.: Illés Iona)	42
A Miskolci Földes Ferenc Gimnázium Évkönyve (Ism.: Czákó György)	44
Mándics Mihály: A csávolyi iskola (Ism.: Dr. Csulák Mihály)	46
Dr. Jókai Mór: Kertészgazdasági jegyzetek (Ism.: Szegő Lajos)	47
Lengyel Dénes: Benedek Elek (Ism.: Leblancné Kelemen Mária)	48
A Ladányi Híradó (Ism.: Halász Péter)	50
Vaska Miklós: Húsz küzdelmes év (Ism.: Urbán László)	51
Csontkarcolatok, porszaruk rajzai (Ism.: Pap Gábor)	53
Három könyv a Békés megyei nemzetiségek néprajzáról (Ism.: N. D.)	55
Nemcsik Pál: Az ótdvidéki munkásság dalai (Ism.: Krisztián Béla)	57
PÁLYAZAT! PÁLYAZAT! PÁLYAZAT!	
II. Rákóczi Ferenc jubileumi emléktűrák	58
„A folklór a mai életben” című pályázat mérlege (Kovács Ágnes—Morvay Péter)	59
A múzeumok pályázati felhívása az új- és a legújabb kori történet témaköréből	62
Plugor Sándor rajza	61

Plugor Sándor 1940-ben született a háromszéki Kőkösön. Tanulmányait 1964-ben fejezte be a kolozsvári „Ion Andreescu” Képzőművészeti Főiskolán. Jelenleg Sepsiszentgyörgyön él és dolgozik.

1964 óta minden Brassó, ill. Kovászna megyei kiállításon részt vett. Egyéni kiállítása volt — többek között — Kolozsváron, Bukarestben, Kézdivásárhelyen, Székelyudvarhelyen, Sepsiszentgyörgyön. Szerepelt a hajdúböszörményi, a tokaji és a debreceni nemzetközi csoportkiállításon.